

Διοικητικό Δίκαιο

Μονομελή και συλλογικά διοικητικά όργανα - 2^ο μέρος

Αν. Καθηγήτρια Ευγ. Β. Πρεβεδούρου
Νομική Σχολή Α.Π.Θ.

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σύνθετο και συλλογικό όργανο

- Περισσότερα αυτοτελή όργανα συμπράττουν για την έκδοση μίας πράξης.
- Το κάθε όργανο διατηρεί την αυτοτέλειά του: δεν έχουμε, λοιπόν, συλλογικό όργανο που αποτελείται από περισσότερα μέλη.
- Το συλλογικό όργανο είναι ενιαίο.
- Επαναληπτικά σχόλια.

Σύσταση και συγκρότηση του οργάνου

- Σύσταση του οργάνου: η ρύθμιση των αρμοδιοτήτων του, του αριθμού και της ιδιότητας των μελών του, δηλαδή των προϋποθέσεων υπό τις οποίες φυσικό πρόσωπο αποκτά την ιδιότητα μέλους του οργάνου (αποτελεί κανόνα δικαίου, οπότε προϋποθέτει νόμο ή κανονιστική πράξη).
- Συγκρότηση: ο καθορισμός (διορισμός), με ατομική πράξη, όλων των μελών του οργάνου, δηλαδή η αναφορά των ονομάτων των οριζομένων μελών, βάσει των ιδιοτήτων που έχουν ενόψει του κανόνα δικαίου που προβλέπει τη σύσταση του οργάνου (αποτελεί (σωρευτική) ατομική διοικητική πράξη).
- Παραδείγματα.
- Κατηγορίες κανόνων που αφορούν τα συλλογικά όργανα: Κανόνες που αφορούν τη συγκρότηση, τη σύνθεση και τη λειτουργία των συλλογικών διοικητικών οργάνων.

Συγκρότηση (άρθρ. 13 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας)

- Συγκρότηση είναι ο καθορισμός, με ατομική πράξη, όλων των μελών του οργάνου, δηλαδή η αναφορά των ονομάτων των οριζομένων μελών.
- Εάν το όργανο περιλαμβάνει και μέλη λόγω ορισμένης ιδιότητας (*ex officio*), αρκεί η αναφορά της υπηρεσιακής ιδιότητας που τα προσδιορίζει επακριβώς.
- *Ex officio* μέλη: πρόσωπα που ορίζονται μέλη του οργάνου λόγω συγκεκριμένης υπηρεσιακής ιδιότητας.
- Αν πάσχει πλημμέλεια ο διορισμός στην θέση χάρη στην οποία γίνεται κάποιος μέλος του οργάνου, δεν επηρεάζεται η συγκρότηση του οργάνου.
- Αν πάσχει πλημμέλεια ο διορισμός στο συλλογικό όργανο υπάρχει μη νόμιμη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου.

(συνέχεια)

- Για τη νόμιμη συγκρότηση συλλογικού οργάνου απαιτείται ο ορισμός όλων των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών) που προβλέπει ο νόμος. Χρειάζεται, δηλαδή, να εκδοθεί η πράξη συγκρότησης.
- Μη νόμιμη συγκρότηση υπάρχει όταν δεν έχουν διοριστεί όλα τα μέλη του οργάνου. Αν ορισμένα μέλη εκλέγονται ή υποδεικνύονται από τρίτους και τα μέλη αυτά δεν έχουν ακόμη εκλεγεί ή υποδειχθεί από τα αρμόδια όργανα, η συγκρότηση είναι νόμιμη αν έχει εγκαίρως ζητηθεί εγγράφως η εκλογή ή υπόδειξή τους και τα υπόλοιπα μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.
- Κακή συγκρότηση του οργάνου συνεπάγεται αναρμοδιότητα του οργάνου (αυτεπαγγέλτως εξεταζόμενος λόγος).
- Αν υπάρχει πλημμέλεια όσον αφορά τα αναπληρωματικά μέλη, δεν θίγεται η συγκρότηση του οργάνου υπό την προϋπόθεση ότι το αναπληρωματικό μέλος δεν χρειάστηκε να ενεργήσει στην θέση του τακτικού μέλους.
- Τα συλλογικά όργανα συγκροτούνται από τρία τουλάχιστον μέλη αν στον νόμο δεν ορίζεται διαφορετικά. Από καμία διάταξη δεν προκύπτει η υποχρέωση της διοίκησης να συγκροτεί επιτροπές με περιττό αριθμό μελών.

(συνέχεια)

- Έκλειψη, αποχώρηση, απώλεια ιδιότητας μελών:
 - Το συλλογικό όργανο μπορεί να λειτουργήσει, μέχρι ένα τρίμηνο (αποκλειστική προθεσμία) (ΣτΕ 914/2012, 2322/2007), αν κάποια από τα μέλη του εκλείψουν ή αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο ή απολέσουν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον, κατά τις συνεδριάσεις του, τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.
 - Η δυνατότητα της λειτουργίας με ελλιπή συγκρότηση αποτελεί έκφραση της αρχής της συνέχειας της διοικητικής δράσης.
 - Η απώλεια της ιδιότητας του τακτικού μέλους «συμπαρασύρει» και το αναπληρωματικό μέλος.
 - Μετά την παρέλευση του τριμήνου, το συλλογικό όργανο παύει να λειτουργεί νομίμως εφόσον δεν έχει αποκατασταθεί η πληρότητα της συγκρότησής του.
- Όταν ο νόμος προβλέπει θητεία για τα μέλη του συλλογικού οργάνου, η αντικατάσταση μέλους πριν από τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή μόνο για λόγο αναγόμενο στην άσκηση των καθηκόντων του, ο οποίος και πρέπει να βεβαιώνεται στη σχετική πράξη. Η πράξη αυτή δεν είναι ανάκληση (*ex tunc*) του διορισμού. Πρόκειται για *actus contrarius*.

Σύνθεση

- Ως σύνθεση νοείται η συμμετοχή των τακτικών ή αναπληρωματικών μελών σε συγκεκριμένη συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου.
- Είναι δυνατόν να είναι το όργανο νομίμως συγκροτημένο και να έχει κακή σύνθεση.
- Τρία θέματα ανακύπτουν όσον αφορά τη σύνθεση:
α) απαρτία, β) πρόσκληση, γ) αμεροληψία.

Απαρτία

- Απαρτία είναι ο από τον νόμο προβλεπόμενος ελάχιστος αριθμός μελών η παρουσία των οποίων είναι απαραίτητη για τη λήψη νόμιμης απόφασης.
- Το συλλογικό όργανο συνεδριάζει νομίμως όταν στη σύνθεσή του μετέχουν, ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, περισσότερα από τα μισά των διορισμένων τακτικών μελών (απαρτία) (μισό συν ένα).
- Ποτέ δεν μπορεί να υπάρξει απαρτία με λιγότερα από τρία μέλη (εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο).
- Η απαρτία πρέπει να υπάρχει σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης.
- Αν κατά την πρώτη συνεδρίαση διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας, το όργανο καλείται εκ νέου σε συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιείται το νωρίτερο σε 24 ώρες, στον ίδιο τόπο και με την ίδια ημερήσια διάταξη. Κατά τη συνεδρίαση αυτή, υπάρχει απαρτία αν μετέχουν στη σύνθεση τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη που παριστούν τουλάχιστον το 1/3 του συνόλου των διορισμένων τακτικών μελών του και εν πάση περιπτώσει όχι λιγότερα των 3 τακτικών ή αναπληρωματικών μελών.

Πρόσκληση

- Πρόσκληση όλων των τακτικών και αναπληρωματικών μελών.
- Αν δεν προσκληθούν και τα αναπληρωματικά μέλη, υπάρχει ακυρότητα.
- Αν συμμετάσχουν, ωστόσο, όλα τα τακτικά η πλημμέλεια καλύπτεται.
- Η πρόβλεψη απαρτίας δεν αίρει την υποχρέωση του προέδρου να προσκαλέσει όλα τα μέλη.
- Αν δεν προσκληθούν όλα τα μέλη αλλά τα μη προσκληθέντα, τελικά, παραστούν η ακυρότητα καλύπτεται.
- Πρόσκληση δεν απαιτείται όταν μέλος έχει δηλώσει, πριν από τη συνεδρίαση, κώλυμα συμμετοχής του σε αυτήν, ή όταν το κώλυμα αυτό είναι γνωστό στον πρόεδρο του συλλογικού οργάνου.
- Τακτές συνεδριάσεις. Πρόσκληση των μελών του συλλογικού οργάνου δεν απαιτείται όταν ο συνεδριάσεις γίνονται σε ημερομηνίες τακτές, που ορίζονται με απόφασή του, η οποία και γνωστοποιείται στα μέλη του.
- Αρκεί η αποστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου; Δεν έχει νομολογηθεί ακόμη ενώ ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας δεν το προβλέπει.
- Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται η ημερήσια διάταξη.

Αμεροληψία

- Τα πρόσωπα που αποτελούν τα διοικητικά όργανα, μονομελή ή συλλογικά όργανα, πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις για αμερόληπτη κρίση, ώστε να δημιουργείται στον διοικούμενο η πεποίθηση του αδιαβλήτου της πράξης που εκδίδουν (άρθρο 7 παρ.1 ΚΔΔιαδ). Προς τούτο προβλέπονται κωλύματα συμμετοχής που στηρίζονται σε προσωπικό συμφέρον και προσωπικές σχέσεις.

(συνέχεια)

- Τα μονομελή όργανα καθώς και τα μέλη των συλλογικών οργάνων οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε α. λήψη απόφασης, β. διατύπωση γνώμης, γ. πρότασης, εφόσον:
 - α. η ικανοποίηση προσωπικού συμφέροντός τους συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης,
 - β. είναι σύζυγοι ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ'ευθείαν μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού με κάποιον από τους ενδιαφερομένους (δεν χρειάζεται να αποδειχθεί ότι η ληφθείσα απόφαση υπήρξε πράγματι μεροληπτική),
 - γ. έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερομένους,
 - δ. στις περιπτώσεις που είναι δυνατόν να δημιουργηθεί εύλογα η υπόνοια ότι το διοικητικό όργανο έχει ήδη σχηματισμένη και, επομένως, προκατειλημμένη γνώμη για την υπόθεση που πρόκειται να κρίνει.

(συνέχεια): τρόποι προβολής παραβίασης της αρχής της αμεροληψίας

- Αυτοεξαίρεση
 - Το όργανο ή το μέλος του συλλογικού οργάνου εφόσον κρίνει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος που επιβάλλει την αποχή του, οφείλει να το δηλώσει αμέσως στην προϊσταμένη αρχή ή στον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου, αντιστοίχως, και να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια.
 - Στις περιπτώσεις αυτές η προϊσταμένη αρχή ή το συλλογικό όργανο αποφαινεται το ταχύτερο δυνατόν. Η απόφαση λαμβάνεται χωρίς την παρουσία μέλους που ζητεί την εξαίρεσή του.
- Αίτηση εξαίρεσης
 - Οι ενδιαφερόμενοι σε όλα τα στάδια της διαδικασίας μπορούν να υποβάλουν αίτηση εξαίρεσης μονομελούς οργάνου ή μέλους συλλογικού οργάνου. Η αίτηση υποβάλλεται στην προϊστάμενη αρχή ή στον προεδρεύοντα του συλλογικού οργάνου ή στο αποφασίζον όργανο κατά περίπτωση. Το εν λόγω όργανο αποφαινεται το ταχύτερο.
- Αυτεπάγγελτη εξαίρεση
 - Η εξαίρεση μπορεί να διατάσσεται και αυτεπαγγέλτως από την προϊσταμένη αρχή ή το συλλογικό όργανο.
- Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που δηλώνεται αποχή ή ζητείται η εξαίρεση τόσο μελών συλλογικού οργάνου ώστε να εναπομένοντα να μη σχηματίζουν απαρτία.

Λειτουργία

- Η δραστηριότητα του οργάνου μετά τη σύγκλησή του.
- Σχετικά με τη σύγκληση: διενεργείται από τον Πρόεδρο του οργάνου.
- Τα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία ανάγονται στην α. παρουσία των μελών καθόλη τη διάρκεια της εξέτασης της υπόθεσης, β. ημερησία διάταξη, γ. μυστικότητα των συνεδριάσεων και τη δυνατότητα παρουσίας τρίτων προσώπων και δ. λήψη αποφάσεων.

Παρουσία μελών

- Όλα τα μέλη του συλλογικού οργάνου που λαμβάνουν την απόφαση πρέπει να έχουν παραστεί σε όλη την εξέταση της υπόθεσης από την αρχή έως το τέλος, διότι μόνο με τον τρόπο αυτόν εξασφαλίζεται η πλήρης ενημέρωση κάθε μέλους ώστε να κριθεί η υπόθεση με τη γνώση και στάθμιση των στοιχείων που προκύπτουν κατά την εξέτασή της.
- Η νομιμότητα της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου δεν επηρεάζεται από την τυχόν εναλλαγή των μετεχόντων μελών σε διαδοχικές συνεδριάσεις.

Ημερήσια διάταξη

- Τα θέματα που θα συζητηθούν στη συγκεκριμένη συνεδρίαση.
- Μπορούν να συζητηθούν μόνο τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη.
- Κατ'εξαίρεση μπορούν να συζητηθούν και θέματα εκτός ημερήσιας διάταξης, εάν είναι παρόντα όλα τα τακτικά μέλη και συμφωνούν για τη συζήτησή τους.

Μυστικότητα

- Οι συνεδριάσεις είναι μυστικές, εκτός εάν στον νόμο ορίζεται διαφορετικά.
- ΟΛΣΤΕ 3319/2010.
- Η κατά τη συζήτηση παρουσία άλλων προσώπων δεν επιτρέπεται, πλην των μελών και του γραμματέα.
- Το συλλογικό όργανο μπορεί να καλέσει, προς παροχή πληροφοριών ή προσαγωγή στοιχείων, υπηρεσιακά ή άλλα πρόσωπα, τα οποία αποχωρούν πριν από την έναρξη της συζήτησης.
- Τηλεδιάσκεψη. Τα συλλογικά όργανα είναι δυνατόν να συνεδριάζουν και με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (τηλεδιάσκεψη).

Λήψη αποφάσεων-πλειοψηφία

- Η ψηφοφορία είναι φανερή, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο.
- Η απόφαση περιλαμβάνεται στα πρακτικά.
- Τα πρακτικά συντάσσεται από τον γραμματέα και επικυρώνεται από τον πρόεδρο.
- Η υπογραφή του προέδρου ή του αναπληρωτή του αρκεί για τη νόμιμη υπόσταση κάθε πράξης του συλλογικού οργάνου.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πρεβεδούρου Ευγενία.
«Διοικητικό Δίκαιο (Γενικό Μέρος). Μονομελή και συλλογικά διοικητικά
όργανα - 2^ο μέρος». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη
δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS329/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

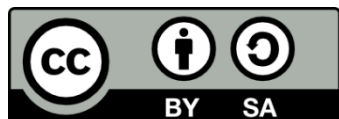

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Β. Τσιγαρίδας

Θεσσαλονίκη, 31.03.2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

